

Can My Smartphone Pasken
My Shaylah?

Demystifying the Halachic Process

Part 6

SCA 2020 Summer Learning

“You’re Right! But...”

תלמוד בבלי מסכת עירובין דף יג עמוד ב

מר רבי אבא אמר שמואל: שלש שנים נחלקו בית שמאי ובית הלל, הללו אומרים הלכה כמותנו והללו אומרים הלכה כמותנו. יצאה בת קול ואמרה: אלו ואלו דברי אלהים חיים הן, והלכה כבית הלל. וכי מאחר שאלו ואלו דברי אלהים חיים מפני מה זכו בית הלל לקבוע הלכה כמותן - מפני שנוחין ועלובין היו, ושונין דבריהן ודברי בית שמאי. ולא עוד אלא שמקדימין דברי בית שמאי לדבריהן.

(R. Aba): Beis Hillel and Beis Shamai argued for three years. Each said 'the Halachah follows us'. A Bas Kol announced 'the opinions of both of them are words of Hash-m. The Halachah follows Beis Hillel.' Question: Since both of them are words of Hash-m, why did Beis Hillel merit that the Halachah follows them? Answer: They were pleasant and patient, and would teach Beis Shamai's opinion as well as their own. Further, they taught Beis Shamai's opinion before their own.

Everyone's Right

תלמוד בבלי מסכת גיטין דף ו' עמוד ב'

ותזנה עליו פילגשו, רבי אביתר אמר: זבוב מצא לה, ר' יונתן אמר: נימא מצא לה, ואשכחיה ר' אביתר לאליהו, א"ל: מאי קא עביד הקב"ה? א"ל: עסיק בפילגש בגבעה, ומאי קאמר? אמר ליה: אביתר בני כך הוא אומר, יונתן בני כך הוא אומר, א"ל: ח"ו, ומי איכא ספיקא קמי שמיא? א"ל: אלו ואלו דברי אלהים חיים הן זבוב מצא ולא הקפיד, נימא מצא והקפיד. אמר רב יהודה: זבוב בקערה, ונימא באותו מקום, זבוב - מאיסותא, ונימא - סכנתא. איכא דאמרי: אידי ואידי בקערה, זבוב - אונסא, ונימא - פשיעותא.

(R. Evyasar): "Va'Tizneh Alav Pilagsho (his concubine misbehaved)" - he found a fly (this will be explained); (R. Yonason): He found a hair. R. Evyasar saw Eliyahu, and asked him what Hash-m was doing. Eliyahu: He is engaged in the account of the concubine in Givah. This is what My son Evyasar says, this is what My son Yonason says. R. Evyasar: Hash-m has no doubts! Eliyahu: Both opinions come from Hash-m (are true)! Her husband found a fly and was not upset. He found a hair, and this upset him.

Rabbenu Tam vs Gra

רש"י (כתובות נז. ד"ה הא קמ"ל)

דכי פליגי תרי אליבא דחד מר אמר הכי אמר פלוני ומר אמר הכי אמר פלוני חד מינייהו משקר, אבל כי פליגי תרי אמוראי בדין או באיסור והיתר, כל חד אמר הכי מיסתבר טעמא אין כאן שקר, כל חד וחד סברא דידיה קאמר... ואיכא למימר או"א דברי אלהים חיים הם, זימנין דשייך האי טעמא וזימנין דשייך האי טעמא, שהטעם מתהפך לפי שינוי הדברים בשינוי מועט.

When two Amoraim are arguing about what one Tana said then one of them is right and one is wrong. However, if two Amoraim are arguing about a halacha or case, each one offering an opinion there's nothing false, each is entitled to an opinion. We can say each is the word of Hashem and sometimes this opinion is relevant and sometimes that one is relevant.

ספר בעקבי הצאן (הגר"צ שכתר שליט"א)

וע' בהגר"א לאו"ח (רכא ס"ק י"ב) שכתב על שיטת הר"ת בנדון זמן צה"כ, שהחוש מכחיש לכל הרואה. ולכאורה אם כן יש לומר, דלא לו הנוהגים תמיד כדעת הגר"א בזה, אי אפשר לסמוך להקל אשיטת ר"ת אפילו לענין אבילות, ואין שיטתו בזה בבחינת אלו ואלו דברי אלוקים חיים אלא בבחינת אין זו הוראה אלא טעות, והאיל והחוש מכחיש...

The Gra says that Rabbenu Tam's opinion about nightfall is contradicted by the reality. Therefore those who hold like the GRra can't be lenient like the Rabbenu Tam in any case even for questions of mourning. This isn't an example of each being the words of Hashem, rather one is right and one is wrong since it is a question of reality.

בית נאמן א:כח
וכן ראיתי בספר "פועה" מהרבנים ר' גבריאל גולדמן ור' מנחם בורשטיין שליט"א (עמוד 138 הערה 61) שכתבו בשם הרה"ג ר' אביגדור נבנצל שליט"א, שלדעת הגרש"ז אורבך זצ"ל אין לצרף כאן בא"י את שיטת ר"ת. ע"ש. וידוע שהגרש"ז אורבך היה מחמיר בצנעא במוצ"ש להמתין לזמן ר"ת, ואפ"ה פסק שאין לצרף דעתו לס"ס. והוא תנא דמסייע לן. ולאפוקי ממה שכתב בספר "רבנו" שזו "חוצפה" שלא לצרף דעת מרן. וי"ל ע"ד. ואין להאריך.

From the Darkness you Appreciate the Light

חיד"א פתח עינים עמ' פ"ח

ופשר דבר כתבו המפרשים, דמ"ש אלו ואלו דברי
אלוקים חיים, אין פירושו דשניהם אמת אלא להיות דאין
האור ניכר אלא מתוך החשך נמצא דהסברא המנגדת
תועיל להבין היטב הסברא האמיתית בעצם ומצד זה קרי
בה נמי דברי אלוקים חיים. ולעולם הסברא אחת אמת
והסברא האחרת אינה אמת.

If there's a dispute about a halacha one can be right and the other wrong but from the darkness you can discern the light. That too is called the word of Hashem.

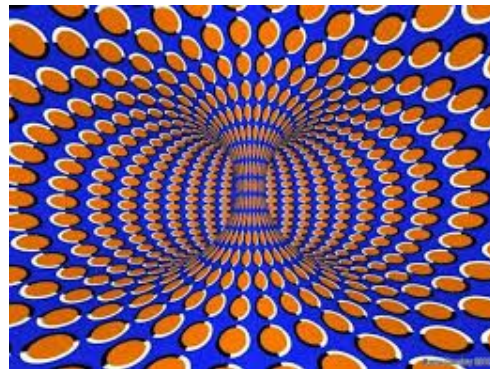

Revealed and Hidden Truth

אגרות פחד יצחק עמ' נ

והנה כשם שאפשר לגנוז חפץ כמו כן אפשר להסתיר ידיעה, ועליך לדעת כי בשעה שפלוני אלמוני סובר כי קרשי המשכן נעשו באופן ידוע שונה מכפי שהיתה המציאות באמת הרי זה אינו אלא טועה. אבל בשעה שחכם מחכמי המסורה של תשבע"פ "שהתורה ניתנה על דעתם" [ל' הרמב"ן] שהם הם אנשי עצתו של יוצר בראשית כשהוא סובר שקרשי המשכן נעשו באופן שונה מכפי שהיתה המציאות באמת הרי אין זה אלא גניזה בכוח הדעת. כשם שגוף המשכן נגנז לפי רצונו של מקום, כמו כן יש מהלך שגם הידיעות על ענינו ובנינו של משכן ידונו לגניזה... אין אנו אומרים עליה אלא אחת משתים, או שזו טעות או שזו נכון אבל כל סברותיהם דעותיהם ודרשותיהם של חכמי המסורה של תשבע"פ מופקעים הם מעצם ההבחנה של נכון ובלתי נכון ואין אנו מבחינים בזה אלא הופעה של גילוי או הופעה של גניזה אידי ואידי רצונו של מקום הם. אלו ואלו דברי א' חיים.

If a rabbi thought that the pillars of the Mishkan looked one way and in reality they didn't that isn't a valid opinion and it would be rendered a mere mistake. However, the rabbis who were granted the responsibility of giving over Torah, which are the blueprints of the world, when the rabbis believe that they were different than they were in the reality that is causing the pillars to be hidden away forever. Every opinion about a historic event is either right or wrong. However, every piece of logic or derivation that the rabbis who are entrusted to had over Torah Shebaal Peh are beyond the discussion of right and wrong, rather it is a question of whether it is to be kept or kept in hiding, but both are the will of Hashem.

Moving the World

חות יאיר סימן קצב ד"ה ובהא מלתא גופיה

דבר זה תמוה כי מה יועיל דבר שבאמת טמא ומכחו תתעורר קליפה וטומאה... ומתרץ דאין הכי נמי ניתן לחכמים כח זה והתעוררות עליונים תלוי בחכמים התחתונים... ואין תגבורות הטומאה והקליפה מכל נגיעה ואכילה וביאה וכל מעשה נתעב רק מצד שהוא רע ונמאס בעיני ה'. וכי יאמר ה' שיהיה ביד בית דין לנהוג בו כרצונם, לא יזיק מאומה.

What does it help to hold in halacha that something is tameh if in absolute truth it is tahor? How could the vote of the rabbis change something that is objective like a medicine works or doesn't work irrelevant of the opinions of the doctors. The answer is that Hashem inspired and enabled the rabbis to decide halacha and change the spiritual reality of the world. The reason for negativity for any sin or positivity for any mitzvah is because of Hashem's perspective and since Hashem gave the power to the rabbis to decide halacha, that will not damage anything.

Science or Fiction?

דרשות הר"ן דרוש יא

ראוי שימשך על דעת מי שיחשוב שאין טעם למצות התורה כלל, אלא כולן נמשכות אחר הרצון לבד, ולפי זה אחר שהדבר מצד עצמו איננו ראוי להיות טמא או טהור דרך משל, אבל מה שטימאתהו או טיהרתהו נמשך אחר הרצון לבד, הנה אם כן לפי זה, הנמשך אחר כל מה שיניחו חכמי הדור, (ש)אי אפשר שיהיו דבריהם על הפך האמת, ואי אפשר שימשך מהענין ההוא בנפשותינו דבר מגונה כלל. אבל אחרי שאנחנו לא נבחר בזה הדעת, אבל נאמין שכל מה שמנעתהו התורה ממנו, מזיק אלינו, ומוליד רושם רע בנפשותינו, ואף על פי שלא נדע סיבתו, לפי זה הדעת, אם כן כשיסכימו החכמים בדבר אחד טמא שהוא טהור, מה יהיה, הלא הדבר ההוא יזיק אותנו... שאין ספק שלא תמשך פעולת החום בגוף כפי מה שיסכימו בו הרופאים, אבל כפי טבעו בעצמו. כן הדבר שאסרה לנו התורה מצד שהוא מזיק בנפש, איך ישתנה טבע הדבר ...

ואני סובר עוד, שאי אפשר שימשך ממה שיכריעו הסנהדרין הפסד בנפש כלל, גם כי יאכילו דבר האיסור ושיאמרו בו שהוא מותר. לפי שהתיקון אשר ימשך בנפש מצד ההכרעה למצות החכמים מורי התורה, הוא הדבר היותר אהוב אצלו, כאמרו (ש"א טו כב) הנה שמוע מזבח טוב, ותיקון ההוא יסיר הרוע אשר הוא מעותד להתילד בנפש מצד אכילת הדבר האסור ההוא

Reverberations Felt Around the World

אמרו חכז"ל (יבמות קכא.) מים שאין להם סוף אשתו אסורה, א"ר גמליאל פעם א' הייתי מהלך בספינה וראיתי ספינה א' שנשברה והייתי מצטער על ת"ח שבה ומנו ר' עקיבא, וכשעליתי ביבשה בא וישב ודן לפני בהלכה וכו', אמרתי באותה שעה כמה גדולים דברי חכמים שאמרו וכו' מים שאין להם סוף אשתו אסורה עכ"ד הגמ', ופי' דיש כח לחז"ל לשנות הטבע, כמו שדרשו ז"ל לק"ל גומר עלי, וע"י כח תורתן שקבעו הלכה דמים שאין להם סוף אשתו אסורה, ניתנה כח הצלה גם בדרך הטבע ממים שאין להם סוף, וז"ש באותה שעה (שעלה ר"ע) אמרתי כמה גדולים דברי חכמים

One Source with Many Views

גמרא חגיגה ג:

"בעלי אספות" (קהלת יב:יא) אלו תלמידי חכמים שיושבין אסופות אסופות ועוסקין בתורה, הללו מטמאין והללו מטהרין, הללו אוסרין והללו מתירין, הללו פוסלין והללו מכשירין. שמא יאמר אדם: היאך אני למד תורה מעתה? תלמוד לומר: "כולם נתנו מרעה אחד" א-ל אחד נתנן, פרנס אחד אמרן, מפי אדון כל המעשים ברוך הוא, דכתיב (שמות כ') וידבר אלהים את כל הדברים האלה. אף אתה עשה אזניך כאפרכסת, וקנה לך לב מבין לשמוע את דברי מטמאים ואת דברי מטהרים, את דברי אוסרין ואת דברי מתירין, את דברי פוסלין ואת דברי מכשירין.

The gatherers refers to the rabbis since they sit in groups and learn torah. They argue about each type of case If a person thinks how can they learn if there's so much dispute? All words of Torah were given by the One G-d to one leader (Moshe); make your ears like a funnel, acquire a discerning heart to hear all of the opinions.

Ultimate Truth: Illusionary or Multifaceted?

יום של שלמה (הקדמה לב"ק)

ושלא לתמוה על מחלוקתם וריחוק הדיעות ... וכלם דברי אלקים חיים, כאילו קבל כל חד מפי הגבורה, ומפי משה, האף שלא יצא הדבר מפי משה לעולם להיות שני הפכים בנושא אחד ... המקובלים כתבו טעם לדבר, לפי שכל הנשמות היו בהר סיני, וקיבלו מ"ט צינורות ... כל אחד ראה דרך צינור שלו לפי השגתו. וקבל לפי כח [נשמתו העליונה], לרוב עליייה או פחיתותה

We shouldn't ask about the multitude of disputes since everyone is true like it was given at Har Sinai. Even though Moshe wouldn't have said contradictory things... Matan Torah was like a spilling of wisdom into 49 channels and each person can understand according to his channel and his capabilities.

(11) ס' באר הגולה לחמהר"ל (באר ראשון)
ואמר בעלי אסופות, פ"י כי א"א שיהיה דעת החכמים על דרך אחד, וא"א שלא יהיה חלוק ביניהם כפי מה שהם מחולקים הם בשכלם, כי כל דבר ודבר א"א שלא יהא בחינה יותר מאחת לדבר אחד. שאף אם הדבר טמא, א"א שלא יהיה לו צד בחינה אל טהרה ... וביאור זה, כי הש"י כאשר נתן התורה לישראל נתן כל דבר ודבר בתורה כפי מה שהוא. ואמר שדין זה יש בו בחינה לזכות ויש בו בחינה לחובה ... וגם בתורה אין דבר אחד טמא לגמרי שלא יהיה בו צד טהרה ... רק לענין הלכה למעשה, אין ספק שהאחד יותר עיקר מן השני ... מ"מ אל תאמר כי הדבר שאינו עיקר אינו נחשב כלום, זה אינו ... ופעמים הבחינות שוים לגמרי בצד עצמו ... וזהו מחל הלל ושסאי שיצא בת קול אלא ואלו דברי אלקים חיים, ר"ל ששניהם שוים בבחינות שזה כזה ...

It is impossible for the rabbis to be uniform since they are intellectually different. Everything in the world has multiple aspects of each attribute. Similarly, in torah everything can be found to have aspects of tumah and aspects of tahara. As Hashem said the torah and clarified the aspects of each case in each direction and every one of them was true. Indeed in Halacha we follow the primary opinion but nonetheless the minority opinion also describes true aspects of the case.

Primary Sources or Intellectual Prowess

גמרא הוריות יד.

רב יוסף סיני רבה עוקר הרים שלחו לתמן איזה מהם קודם שלחו להו סיני עדיף דאמר מר הכל צריכין למרי חטיא ואפילו הכי לא קביל רב יוסף עליה מלך רבה עשרין ותרתי שנין והדר מלך רב יוסף וכל שני דמלך רבה רב יוסף אפילו אומנא לביתיה לא הליף

Rav Yosef was Sinai, and Rabah uprooted mountains. They asked Chachamim of Eretz Yisrael which takes precedence. Chachamim of Eretz Yisrael: Sinai comes first. All need the bearer of wheat (Mishnayos and Beraisos are the source of all Halachah)! Even so, Rav Yosef did not accept to be the Nasi (in Pumbadisa, after Rav Yehudah died) before Rabah. Rabah was the Nasi for 22 years. He died, and Rav Yosef became Nasi. During the 22 years, Rav Yosef would not call a bloodletter to his house (to avoid any conduct of authority. Ramah - he had no need for any doctors. This was a reward for lowering himself).

Wow!!!

You, dear reader, don't say to yourself that I have thought to myself that all of my responses to the baal hameor are impeccable answers, forcing you to have to agree to my approach against your stubbornness. You might imagine that I would impel you to follow my logic against what is reasonable and force the improbable through the eye of a needle. That is not the case because anyone who knows the nature of the talmud knows that there aren't clear and absolute proofs. Even with many questions there is no definitive conclusions. Rather we should endeavor to focus our strengths and mental capacities to understand the disputes and explain why one side is more reasonable than the other.

ה'רמב"ן בהקדמתו למלחמת ה'

ואתה המסתכל בספרי אל תאמר בלבבך כי כל תשובותי על הרז"ה (בעל המאור) כולן בעיני תשובות נצחות, ומכריחות אותך להודות בהם על פני עקשותך, ותתפאר בהיותך מספק אחת מהן על לומדיה, אותטריח על דעתך להכנס בנקב המחט לדחות מעליך הכרח ראייתי אין הדבר כן, כי יודע כל לומר /לומד/ תלמודינו שאין במחלוקת מפרשיו ראיות גמורות, ולא ברוב קושיות חלוטות, שאין בחכמה הזאת מופת ברור כגון חשבוניהתשבורת ונסיוני התכונה, אבל נשים כל מאודינו ודעתינו בכל מחלוקת להרחיק אחת מן הדעות בסברותמכריעות, ונדהוק עליה השמועות, ונשים יתרון הכשר לבעל דינה מפשטי ההלכות והוגן הסוגיות עם הסכמת השכלהנכון, וזאת תכלית יכלתינו וכונת כל חכם וירא אלוקים בחכמת הגמרא.

Midget on the Shoulder of Giants

יביע אומר ח"א דברי פתיחה

וידוע מ"ש רז"ל (יומא ט:): טובה צפרנם של ראשונים מכרסם של אחרונים, ולכן ברור שאין להקל ראש כנגדם לסמוך על הכרעתנו מן התלמוד כי מה נדע ולא ידעו הם, אא"כ בראיה ברורה ובהסכמת חכמי הדור. וזה קשה מאד במציאות.

It is known what chazal say that the fingernail of the rishonim is greater than the bellies of the achronim. Therefore, we shouldn't be so arrogant as to be confident in our own conclusions from our own analysis of the gemara because what could we know that they didn't know. This is an exception is there's a clear proof and the great contemporary rabbis agree which is unlikely to happen.

In Search of Truth

הקדמת אגרות משה ח"א

ומאחר שנתברר שהאמת להוראה הוא מה שנראה להחכם אחרי שעמל ויגע לברר ההלכה בש"ס ובפוסקים כפי כחו בכובד ראש וביראה סהשי"ת שכן יש להורות למעשה וזה מחוייב להורות גם החכמים שבדור הזה יש להחשיבם הניעו להוראת ומחוייבים להורות כהו"מ שהוראתם נחשב דין אמת

Once the truth is clarified according to the view of the rabbi, after he put a lot of effort to learn and analyze the halacha from the gemara and poskim, he should then pasken in accordance with his understanding. That is his obligation and even in this generation we can consider rabbis to be capable of giving a pesak that would arrive at the truth.

Plausibility or Conviction

Eye of the Storm (R' Aharon Feldman, 2009)

“It is a fundamental principle—although often unknown or ignored—in determining Jewish law that halachah is determined by the cumulative decisions of generations of commentaries and decisors. Thus, an opinion of the Rishonim, when codified by the major later authorities, is inviolable” (p. 4).

Rav Aharon Lichtenstein (Jewish Action Spring 2010)

Dominant? Certainly. But flatly and categorically definitive? A question to be asked. I vividly recall hearing the summary of *mori verabbi*, Rabbi Aharon Soloveitchik, zt”l, of this issue’s parallel controversy between the Ba’al Hama’oer and the Rabad, as to whether Rishonim could disagree with Geonim: “If one has broad shoulders, he can contravene Rishonim. The Sha’agas Aryeh disagreed with Rishonim in many places.” Of course, the prerogative of challenge, if it exists, is not fully or routinely available to all, and is reserved for subsequent halachic leadership. In practice, it is therefore of miniscule application